

Segédlet a vízhez kapcsolódó zeneművekhez

Készítette: Tóthné Bakó Zsuzsa
szaktanácsadó

Az összegyűjtött zenék főszereplője természetesen a víz, tenger, folyó, tó vagy akár csak egy szökőkút. A tengerek, az óceánok, a folyók gyakran megihlették a komponistákat. Hol életadó, megtisztító a négy elem egyike, hol veszélyes, viharos és kiszámíthatatlan. Legtöbbször viszont fenséges, alázatot parancsoló.

- **A Vízizene : Georg Friedrich Handel**

Handel Vízi zenéjének teljes anyaga 22 tétel. Három sorozat együttese. A művet a szerző I. György angol király sétahajókázásának alkalmából írta. 1717-ben. A legendák szerint kiengesztelésre. 1717-ben adták elő. Egy zenészeket szállító bárkára került fel 50 féle hangszer, valamennyi ismert hangszer a korból, és természetesen a zenészek. Szabadtéri előadás volt, úgy, hogy a király is hallja a másik hajón, és a parton is hallják a Londoniak. A királynak állítólag annyira tetszett, hogy még háromszor eljátszatta velük az út során. A zeneszerző a szvitben visszhangjátékot alkalmazott, mely felkeltette a király figyelmét. A barokk zenekar minden hangszere megszólal a műben a csembaló kivételével, amit nehéz lett volna felvinni a hajóra.

- **Kék Duna keringő: ifj. Johann Strauss**

1866-ban komponált leghíresebb műve, a történelem eddig legtartósabb tánczenéje. A keringő eredetileg kórus műnek íródott, csak később írta át Strauss hangszeres formátumra. Első bemutatására 1866. február 13-án került sor Bécsben. A mai napig az egyik legismertebb és leggyakrabban játszott zenekari mű. Egyes vélemények szerint a Kék Duna kifejezés abból az osztrák legendából ered, hogy a szerelmesek előtt kék színűnek tűnnek a Duna egyébként szürke hullámai. A keringő „pikáns” ritmikájú, választékos dallamvilágú, és jellegzetesen bécsi fogalmazásban érvényesített. Strauss teremtette meg a tánc operettet, amelyben a tánczene hordozza a teljes színpadi cselekményt. 1890 óta éneklik hozzá a Franc von Gernerth által írt „Donau so blau” (Oly kék Duna) szöveget is.

- **Moldva: Bedrich Smetana (cseh zeneszerző)**

Hazájában a cseh zene atyjának tekintik. a XIX. sz. nemzeti romantikájának kiemelt egyénisége. A „Hazám” című hat ciklusát 1874-1879 között írta. A műben a cseh nép régi dicsőségét és a cseh tájak szépségét idézi elénk. Az első részben a történelem legendás történeteit vonultatja fel. A második rész a Moldva. Ez a legismertebb része a sorozatnak.

Cseh erdőben két patak csörgedezik, az egyik meleg és vidáman szökellő, a másik hideg és nyugodt. A patakok játékos mozgását hárfán és hegedűn kísért fuvola hangjával ábrázolja a zeneköltő. Az idillikus zenei festményt később a klarinétok és a brácsák egészítik ki, majd a teljes vonóskar veszi át a hullámok ringó mozgásának motívumát: a két patak egyesül, megszületett a Moldva folyó, témája végigvonul az egész kompozíción.

- **A Villa d' Este szökőkútja: Liszt Ferenc**

Tiroli- Villa d' Este: Zarándokének 3. kötetének legnépszerűbb darabja. Rómától 30 km-re található Tirol híres látnivalója, a Villa d' este mesebeli szökőkútjai, melyek Liszt Ferencet is megihlették.

Liszt élete 1870-től csupa zarándoklás volt. 1877- ben született Fisz – dúrban íródott a ciklus legnépszerűbb, legtöbbször játszott darabja. Lényegében ezzel a művel született meg a zenei impresszionizmus. A Fisz-dúr hangnem sajátossága, az hogy benne a zongora fekete billentyűi kiemelt szerepet játszanak, amiből a hangzás egészen újszerű volta, ami érzékletesen festi le a park szökőkútjainak gyönyörű csobogását, a vízcseppek hangját.

A darabban, mint egy újabb vízi téma, Wagner Rajna kincseiből a Rheingold, Rheingold motívum is felfedezhető. Liszt panteisztikus vallásosságára jellemző, hogy a kotta fölé János evangéliumából írt idézetet: ”hanem az víz, amelyet én adok neki, örök életre buzgó víznek kútfeje őbenne.”

- **Akvárium: Camille Saint- Saens- Állatok farsangja**

Az állatok farsangja Camille Saint –Saens francia romantikus zeneszerző egyik legismertebb, szimfonikus zenekarra írt műve. Tizennégy tételből áll. A tételek gyakran más zeneszerzőket vagy zenei stílusokat parodizálnak. A mű zenéinek alapja mindig két zongora, melyek elsősorban beleépülnek a szimfonikus zenekari játékba. Parodisztikus mű. VII: tétel az AQVARIUM: Vonósok, fuvola, üveg harmonika hangjait halljuk. Nyugodt tétel, egyben az egyik leghíresebb is, mely többek között a Szépség és a Szörnyeteg című 1992-es Disney rajzfilm főcímműzét is megihlette. A tétel egy nyugodt akvárium képét jeleníti meg, amelyben halak úszkálnak.